

Athamgil ni ngam Sak'iy ni Go'gur

Rok President Thomas S. Monson

Pi walageg ni pumo'on, ri gub falfalen' ni gubay romed e biney balayal'. Picha'an nibe koel fare priesthood rok Got e ba sunmeg e tin mangil u thilin e walag.

Gadad be bi'eg u lane Doctrine and Covenants, ko thal ni 121, vers 36, ni pi mot'won e priesthood e ba peth nga ta'abang nibay gelngin e tharmiy riy (muguy ko Doctrine and Covenants 121:36). Ba tawa'ath nikan pi' ngodad nib falel'---ni ngad koeled fare priesthood, ba peth nga ta'abang nibay gelngin e tharmiy riy (muguy ko Doctrine and Covenants 121:36). Biney e tawa'ath nib falel', machane, gathi kemus e pi tawa'ath nib falel' e mu'un ngay machane Ngad n'angginde e yafas rodad ya ngeyag ni gubin ngiyal ma gadad be mangil u fithik e priesthood nibay rodad. Gadad be paer ko ngiyal napan nib liyeg dad e pin'en ni ra i gay rogon ni nge feek dad i yan ko tin tagan ban'en. Ra ngan pag e pin'em ma ba tu'uf e athamgil ngay.

Gube yoeg e ngiyal---ma boechi gimed u roy ko biney e balayal' e kura---napan ni fapi n'en nib ga'fan ko oren e gidii' e rib ta'aborogon ko tirodad e ban'en. Daki riyul'. Kafin nug bi'eg ba article u lane *New York Times* ni mornga'agen e n'en ni yibe fil ni buch napan e summer u lane 2008. Ba sociologist u Notre Dame e feek boech e ulung ni ngan fith e duwer ngorad ni yad boech pilal' u daken e fayleng ni yad 230 u gubin. Mich u wun'ug ni rayog ni ngad lem niged ni tin nira pat ngay ko pi skeng e ta'abrogon ko oren yang u dakean e fayleng.

Kemus ni gube weliy ngomed e boechyang kore article nem:

“Fapi gidii' ni ngar fithed e duwer e yad be fith e duwer ni mornga'agen e kireb nge mangil, pin'en ni yibe rrin' nib momaw' nge mornga'agen e yafas. U lane n'en ni kan fulweg ni n'uw, . . . ma gara guy ni pi gidii' ni fal' yangren e yad be magawon ni ngan noeg ban'en ni ra kireb nag e pi thin ney. Machane dariy e thin fa buguthin ni rayog ni ngar yoegned riy.

“Napan ni fith ni ngar weliyed mornga'agen e magawon ni yad be yaen u fithik, dani gaman haf ko fapi gidii' ni fal' yangren ni daryog ni nge fulweg fare duwer fa weliy e n'en nib kireb, ni boed ni rayog ni ngar chuwiyed bang ni ngar pired riy fa bay e salpiy ni rayog ni ngar pi'yed pulwon e gin ni ngar ted e karo rorad riy.”

Fare article nibe ulul:

“N'en ni kar yoeged, ni бага' ni oren i giyad e yad be sulsul, binem e pin'en ni yibe mel'eg e kemus ni pangin e gidii'. ‘Ban'en nira bee' me ir rok,' fare motochiyel e be yog. ‘Be yan ko rogon e gidii'. Gag mini' ni nggog?’

“Mot'woy ni darni rrin', ma oren fapi gidii' ni fal' yangren e kan yaen ko reb e ban'en, [ni yibe ga'ar]: ‘Gube rrin' e n'en ni ragu falfalen' nag fa rogon ni ragu thamiy. Dariy reb e kanawo' ngog ni ngug nang ko mang e ngug rrin' machane rogon ni gube thamiy.’”

Picha'an ni yad be non ni yibe fith e duwer e kar guyed ni oren fapi fal' yangren ni kar noned ngorad e "daworon pi' e n'en ni ngar filed---u skuul, n'en ni yibe fil fa u tabinaew---ni ngar nanged ko mang e ba tagan nge n'en nib mangil."1

Walageg, picha'an ni dar motoyil gad ngog e chiney e dariy fan ni mornga'agen e n'en nib mangil nge n'en nib tagan, ma dariy be ni nge morwaer ni mornga'agen e n'en ni yiba adag rodad e picha'an ni be koel fare priesthood rok Got. Aram rogon dad ma ngan ulul ni ngan fil e pi motochiyel rok Got ngodad. Dam motoyil ko n'en ni gara guy fa nen ni gara rung'ag u bang, pi motochiyel ney e dabi thil.

Napan ni gadad ra paer u lane reb e rran nge reb, ma ba chuchgur ni boed nike momaw' rogon e mich rodad. Boech ngiyal' ma gadad ra pir'eg gadad ni ke liyeg dad boech e gidii' machane gadad be sak'iy u fithik e gidii' fa i go' gadad ni gadad be lem nag ko mang e ba mangil nge n'en ni dani mangil. Bay e athamgil rodad ni ngad sak'iy gad nib gel ko pin'en nib mich u wan' dad ngay, fa'anra arogon ma thingardi sak'iy gad ni i go' gadad? Gadad e picha'an ni gadad be koel fare priesthood rok Got, e ba ga' fan ni ngad dared u---fithik e athamgil---demtrug rogon e magawon ni ra yib ngodad. Tafneyed gimed ko pi thin rok Tennyson: Gelngig e gelngin ragag e gidii', ya gumircha'eg e rib mangil."2

Be yo'or, boech e gidii' ni fal'ab nge boech e gidii'---boech fan---e bay u owchen gubin e gidii', ma bay pangiy ni ngar kireb niked e taliw u fithik e gidii' ma, boech ngiyal', ku aramrogon e Galasia. Fa'anra gathi ban'en nib gel e mich rodad, ma pi oghuran nem e rayog ni nge n'anggin nge morwaer e tafney rodad fa nge n'anggin dad ni dabkin cha'riy fapi motochiyel.

U lane e n'en nike guy Lehi ni fare gak'iy ko yafos, ni ran pir'eg u lane 1 Nephi 8, ke guy Lehi, ni boech e gidii', picha'an nibe koel fare wasey nge taw ko napan ni kar baed nga m'on mar kayed wa'amngin fare ke gak'iy ko yafos, ni gadad manang ni be yup' fan e adag rok Got. Me arame, nib kirban', napan ni kar mu' gad i kay fare wa'amngin, ma boech e kar tatamra' gad ni bachane picha'an ni bay u lane "ba na'un ni rib gaa' nib gaa'," ni picha'an ni be yup' fan e bitir ni kireb ko gidii', ni yad be yup' pa' raed ngorad ma yad be moning ngoraed; ere mar mul gaed nga wuru' e wo' miyaed malog. Ban'en ni rib alamrin ko kireb ni ra kireb nagey! Biyay, walageg, bay e athamgil rodad ni ngad sak'iy gad nib gel ni ngad yaen u fithik e pin'en ni rib momaw'?

Mich u wan'ug napan e somm'on ni buch rog ni bay e athamgil rog ni ngug waen u fithik e magawon ni buch napan ni gubay ko salthaw ko Navy u Mariken napan e tomuren e World War II.

Boot camp ko navy e ban'en ni dani moem ni buch ngog, ta'abrogon ko picha'an nike athamgiliy. Bin dalip e somm'on e wik e ku thamiy rog ni gubay u fithik e mad'ad. Fare navy e dar gay rogon ni nge train nige; be gay rogon ni nge li'yeg.

Gubin ngiyal ma guma lem nag napan yib e rran ni Madnom napan e nike m'ay e bin somm'on e wik. Ke yib boech e ban'en ni ngug runga'aged nib mangil nike yib rok bee' nib ga' ko navy. Napan ni gamad be sak'iy nib kik'iy u dakean e gin ni yima train riy u California nib be yib e nifeng nib garbeb, ma gamad rung'ag e biney e n'en ni kan noeg ngomad ni ngug rrin'ed: "Daba'

ma gubin e gidii' e nge yan nga galasia---gubin e gidii', ma, gathi gag. Gag e ngug tofan!" Me arame tolul, "Picha'an ni gimed nib Katolic, maroed mo'olung gad nga Camp Decatur---ma dam suled nge taw ngiyal' nike dalip e klok. Yan nga m'on, mas!" Bukun e gidii' e fol ko n'en nike yoeg man chuw. Me arame tolul ko bin migid e n'en ni nge yog, "Picha'an nib jewish, maroed mo'olung gad ko Camp Henry--- ma dam suled nge taw ko ngiyal' nike dalip e klok! Yan nga m'on, mas!" Ulung nike achig e ni mas ngan yan. Me arame ga'ar, "Oren i gimed nib protestant, maroed mu mo'olung gad ko gin ni yima kachido riy ko Camp Farragut---ma dam sulloed nga taw ko ngiyal nike dalip e klok! Yan nga m'on, mas!

Me arame me yib ba tafney nga lanin'uy ni be ga'ar, "Monson, danum Katolic; danum jew; danum Protestant. Gab mormon, ere mu sak'iy u roy!" Rayog ni nggog ngomed ni ku thamiy rog ni i go' gag. Ku thamiy e athamgil, arogon---machane i go' gag.

Me aram mug rung'ag e thin ni rib mangil nike yoeg fare chif. Ke sap ko gin ni gubay riy me ga'ar, "Ma gimed e mang e gimed ma yog ni gimed?" Ngiyal nem ma dagur nang ni bay boch e gidii' nibe sak'iy u tomur rog u dakean e gin ni yima train riy. Ke chugur ni ta'abrogon rogon ni gu non gad, ra bagmad me fulweg ni ga'ar, "Mormons!" Ba momaw' ni ngug weliy rogon e falfalen' ni ke suguy gumircha'eg napan ni gu chel mug guy in e salthaw.

Fare chif e kerker lolgen nga pa' nike balyang machane me ga'ar, "Ere, mu gayed bang ni ngam mo'olung gad ngay ma dab suled nge taw ko ngiyal nike dalip e klok. Yan nga m'on, mas!"

Napan ni gu mas gad ngu wared, mug lem nag e pi thin nibe ta'abrogon lingan u lane pi duw ko Primary um'on:

Mu gel ni ngam mang e Mormon;
Mu gel ni ngam sak'iy ni go' gur.
Mu gel ni ngeyog e n'en ni dam thilyeg,
Mu gel ni ngam mog ko boech e gidii'.

Demtrug ni n'en ni ke buch e ra buch nib thil ko rogon ni gube lemm nag, ma gube gel nige ni ngug sak'iy ni go' gag, fa'anra ba ga' fan.

Napan e rran nem ma bay boech ngiyal' napan ni dariy bee' u kir'ug ma ere *mug* sak'iy ni i go'gag. Ma gub falfalen' ngay ni kug rrin' e binem nike n'uw napan niku paer ni gub gel nib riyul', ni gubin ngiyal' ma fal' rogo ni ngug gel nag e taliw rog, fa'anra ba ga'fan.

Fa'anra kad thamiyed ni dan gel gad ko pi sikeng ni bay nga m'on rodad, walageg, nggu weliy ngomed e thin nikan nog napan 1987 nike yog President Ezra Taft Benson napan ni ir e President ko Galasia napan ni non ko ba ulung i memba nib ga' u California. Ke ga'ar: "Gubin e yangar, ma pi profet e yad ma sap ko re kanawo' ko birodad e rran. Bukun e gidii' nike yim' nge picha'an ni dawori sum e yaed be sap. Dam oloboch ni mornga'agen---gimed e kan mel'eg gimed. Chugur i gaman nel' i biyu' e duw kafram napan ni koelem Got nike tem u bang ni nge dagem ko tin tomur e rran um'on ko yan l'agruw yay e wub rok Somoel. Boech e gidii' e ma thay nga wuru'; machane gil'ilungun Got e ra paer ni dariy ban'en ni ke buch riy nib maab ni nga sul ko cha' nib

ga' riy---mus ni kubay Yesus Kristus riy. Napan ni ra paer e biney e yangar ni ta'aborogon u fithik e kireb ko tin baram e rran napan Noah, napan ni tharey Somoel e fayleng, bay e n'en nib thil ko ngiyal ney. Ke tay Got e tin tomur ko boech e bitir ni tha'abi gel, ni yad ra ayuw ni ngan ayuweg e gil'ilungun nib mangil rogon." 3

Arogon, walageg, gadad e gadad be yup' fan boech e pi bitir nem Rok ni tha'abi gel. Tirodad e n'en mil fan ngodad ni ngad mangil gad u fithik gubin e pi tawa'ath nike tay' e Chitamangdad nu Tharmiy ni fan ngodad. Demtrug e gin ni gadad be yaen riy, ma ma un e preisthood rodad ngodad. Gadad be sak'iy u bang nib thothup? Wenig, um'on ni ngam tem nge priesthood rom u fithik e magawon ni ngam man nge bang fa mu un ko boech nga ban'en ni dani mangil ngom fa re priesthood nir, mu tal ngam lem nag e n'en ni ra buch riy nib tagan. Ra bagdad ma bay e Aaronic Priesthood u dakean dad. Ko murwel, ra bee' ma ke yag gelngin nibe koel fapi kiy nibay ko fapi angel nima machib. Ke ga'ar President Gordon B. Hinckley:

“Dabyog ni ngam rrin' ban'en ni nira tay e yoror u thilinem nge fapi angel nima machib ni fam.

“Dabyog ni ngam kireb ni demtrug rogon. Dabyog ni nga um salap lu'ugun. Dabyog ni ngam sasalap fa mu baen. Dabyog ni ngam moeg fithngan Got nib kireb fa moeg boech e thin nib kireb ma kubay mot'wom ko fapi angel nima machib.”4

Fa'anra bay bigmed nibe oloboch u lane yafas rom, ma gu ba adag ni ngam nang fan ni dariy e duwer rom riy ni bay bang ni ngam sul riy. Binem e kanawo' e kanoeg e kalngan' ngay. Tathapeg rodad e ke pi' e yafas Rok ni nge pi' e tawa'ath ngom nge gag. Machane kanawo' ko kalngan' e dani moem, n'en ni kanoeg riy e ba riyul'. Kan noeg ngodad ni, “Kam alitgad ko denen nib row ram'en machane bay gu maluk nagmed ngam be'echgad ni bod feni be'ech e ayis.”5 “Ma dab kug leamnag [pi denen].”6

Bay boech i gimed nibe lem nag rok ni, “Ere, dagur paer u fithik gubin fapi motochiel ma dagur rrin' e pin'en ni thingar gu rrin', ma yafas rog e be yaen nib mangil rogon. Gube leam nag ni rayog ni bay e kek rog ma kug be kay.” Walageg, gube yoeg ngomed ni biney e murwel e dabi yan nib manemus.

Dani n'uw napan e tin baram e pul nike thimur ni yag be babyor ngog rok ba pumo'on ni ke lem nag ni dabi rrin' e pi motochiel ma rayog ni nge paer nib falfalen'. Chiney e ke kalngan' ma ke paer e yafas rok u fithik e pi kenggin e yalen ko gospel nge pi motochiel. Gu ba adag ni ngug weliy ngomed ba thin ko babyor rok, ni be yup' fan e n'en nib riyul' nib kireb rogon ni be lem: “Ku fil rog (ko kanawo' nib momaw') ni Tathapeg e riyul' napan ni ga'ar, 'Dariy bee' ni rayog ni nge pigpig ngak' l'agruw e masta; ya n'en rarin' e rebe nge fananikay bagyow me t'ufeg bagyow, ara dangay ma nge miyuluy nga reb me pag reb. Dabiyog ni ngam pigpig ngak' Got nge salpiy.’7 Gube gay rogon, mornga'agen gelngin nib momaw' ngak bee', ni ngan rrin' ni l'agruw. Tomuren, ma ku thamiy ni dakriy ban'en rog, kug lumoer, ma i go' gag ni ke pi' Satan ko picha'an nibe mich u wan' rad ko tirok e kireb, tagan nge baen.”8

Ra ngad gel gad man gel ko gubin e pin'en nibe tel dad ko kanawo' nib tagan fa gubin lunguy nibe yog ngodad ni ngad feked e bin kireb e kanawo', ma ngari yag e birodad e mich. Demtrug

ko gab ragag nge l'agruw fa ta'arebi ra'ay nge ragag i l'agruw---fa bang u thilin---ma rayog ni ngam nang rom ni fare gospel rok Yesus Kristus e ba riyul'. Kan noeg ngodad ni "fa'an gimed ra fith u fithik' e l'agaen' u gumircha'ey, u fithik' e yul'yul', nib mich an'uy ngak' Kristus, ma ra dag e riyul' riy ngomed, u dakean gelingin fare Kan ni Thothup."9

Napan ni gadad ra nang ni fare Babyor ku Mormon e ba riyul', ma arame gadad manang ni Joseph Smith e riyul' nib profet ma ke guy Got ni Chitamangiy ni Gubinfen nge Faak ni Yesus Kristus. Ma kagadad manang ni fare gospel e kan fulweg u lane tiney e rran ni tomur rok Joseph Smith---ni mu'un fare Aaronic nge Melchizedek Priesthood ngay nikan fulweg.

Napan ni ra yag e mich ngodad, ma ba mil fan ngodad ni ngad weliyed e ra mich nem ngak boech gidii'. Oren i gimed e ke serv nib tamachib u dakean e fayleng. Oren i gimed e kub fal' yangren ni dawori serv. Fal'eg rogon med e chiney ni fan ko binem e n'en ni ngan rrin'. Mu nang rom ni gab mangil ni ngam serv.

Fa'anra fal' rogon dad ni ngad weliyed fare gospel, ma ba fal' rogon dad ni ngad fulweged e thin rok Apostle Peter, ni ga'ar, "Mu fal'eged rogomed ni gubin ngiyal' ni ngam pi'ed e fulweg ko n'en nra fith be' ngomed ni ngam weliyed u murung'agen e ren'en ni ir e ke l'agan'med ngay."10

Bay e pin'en ni ngad rrin'ed u lane yafas rodad ni ngad weliyed e n'en nib mich u wan' dad ngay, demtrug ni gathi gubin ngiyal' ma gadad manang napan ni ran pining dad ni ngad rrin'ed. Binem e ke yib ngog u lane 1957 napan ni gube murwel ko business ma kan noeg ngog ni ngug waen nga Dallas, Texas, boech ngiyal' ma yima yog e "donguch ko galasia," ngay ni gin ni yima yan ngay ko mo'olung. Napan nike m'ay fare mo'olung, mug un u bas u lan fare donguch. Napan ni gu paged boech e galasia, ma yugma non e cha' nibe koel e yap ni be ga'ar, "U gilay' ma gara guy e galasia ko Methodist, " fa "U gilay' ma bay e galasia ko Katolic."

Napan ni gu paged ba na'un ni rib fal' ya'an u dakean e birey, me non facha' nibe koel e yap, "Binem e na'un e gin nima mo'olung e Mormon ngay." Me non ba ppin u to'ban ngak, "Ey, rayog ni ngam weliy ngomad ban'en ni mornga'agen e Mormon?"

Me taleg facha' nibe koel e yap fare bas nga wuru' e kanawo, me chel u chiya rok me fulweg ni ga'ar, "Fare ppin, n'en ni gumanang ni mornga'agen e Mormon e yad ma mo'olung nga lane re na'un nem nib rorow e simen riy. Ba' bee' u lane re bas ney ni manang mornga'agen e Mormon?"

Mug soen nag bee' ni nge non. Mug sangat nga owchen bee' nge bee' ko, fa bay boech ni ba adag ni nge non. Mug nang ni gag e ngug rrin e n'en nike yoeg Apostle Peter, ni ngan "Mu fal'eged rogomed ni gubin ngiyal' ni ngam pi'ed e fulweg ko n'en nra fith be' ngomed ni ngam weliyed u murung'agen e ren'en ni ir e ke l'agan'med ngay."11 Ma ku nang e riyul', "Napan ni taw ko ngiyal' ni ngan noeg ban'en, ma ngiyal' ni ngan fal'eg rogoy e ke thimur."

Napan ragag nge laal e ment nike yan, meyog ni ngug weliy ko picha'an u bas e mich rog ni mornga'agen fare Galasia nge n'en nib mich u wan' ngay. Gub falfalen ko mich rog ma gub falfalen' ni kug fal'eg rogon ni nug weliy.

Ga'mun gumircha'eg nge ma gube meybil ni gubin e pumo'on nibe koel fare priesthood ma ra tay fan e re priesthood nem ma nge yul'yul' ko pagan' ni ke yib napan nikan pi'. Ay gi bagdad nibe koel fare priesthood rok Got me nang ko mang e mich u wan' ngay. Ay gud athamgil gad man fal'eg rogdad ningad sak'iy gad ko n'en nib mich u wan' dad, ma fa'anra ngarin sak'iy gad ni i go' gadad ko re murwel nem, ma ngad rrin'ed u fithik e athamgil, gel nag u fithik e llowan' ni riyul' ni dariy bi'ied ni i go' gadad napan ni gadad be sak'iy u to'ban e Chitamangdad nu Tharmiy.

Napan ni gadad ra lem nag e tawa'ath ni kan pi' ngodad, ni fare mot'woy ko priesthood nib peth ko gelngiy u tharmiy, ay gud pired ni ngad ayuweged ni gubin ngiyal' man paer ni yib yul'yul' ko pi tawa'ath ni bay riy. Ay gud laked e n'en nike yog Tathapeg ngodad, ni ran pir'eg u lane babyor ko 3 Nephi: "Mu tiningmed e magael romed ngalang ni nge yog ni gael' e fayleng. Musap gaed i gag e tamilang ni'ir e gimed ra tining ngalang---ni'ir e kam guyed gag ni kug rin'." [12](#)

Ay gun laked e ra magael nem man tingiy ngalang ni fan e fayleng ni ngan guy e meybil rog nga dakean fithngan Yesus Kristus, amen.

Notes

1. David Brooks, "If It Feels Right . . .," *New York Times*, Sept. 12, 2011.
2. Alfred, Lord Tennyson, "Sir Galahad," stanza 1, lines 3--4.
3. Ezra Taft Benson, "In His Steps" (Church Educational System fireside, Feb. 8, 1987).
4. Gordon B. Hinckley, "Personal Worthiness to Exercise the Priesthood," *Liahona*, July 2002, 59; *Ensign*, May 2002, 52.
5. Isaiah 1:18.
6. Jeremiah 31:34.
7. Matthew 6:24.
8. Iyib ko ba letter ni yan ngak President Thomas S. Monson.
9. Moroni 10:4.
10. 1 Peter 3:15.
11. 1 Peter 3:15.
12. 3 Nephi 18:24.